

Br 01/2012

Datum 30.04.2012

Mišljenje u Vezi Pristupa i Objavljenja Faktura Troškova Premijera i Zamenicima Premijera

Državna Agencija za Zaštitu Ličnih Podataka (u daljem tekstu Agencija) je primila zahtev od Ombudsmana za procenu da li pristup u fakturama troškova utiče na senzitivne lične podatke i privatnost Premijera i Zamenike Premijera (u daljem tekstu Viši Državni Službenici), i ako bi mogle objaviti fakture troškova ove prirode.

U Republici Kosova, pravo na privatnost je zagantovano Ustavom, međunarodnim sporazumima i instrumentima, Zakonom o Zaštitu Ličnih Podataka i odredbama člana 168, 169, 170, 171 i 189 Privremenog Krivičnog Zakona.

Ovo pravo je zagantovano članom 36 Ustava Republike Kosova, koji uključuje poštovanje privatnog i porodičnog života, stambenu neranjivost, tajnost prepiska, telefonije i ostalih komunikacija, kao i zaštitu ličnih podataka.

Takođe, u direktnoj implementaciji ljudskih prava i slobodi, garantovane međunarodnim sporazumima i instrumentima u daljem tekstu, su garantovane članom 22 Ustava Republike Kosova; "Evropska Konvencija za Zaštitu Osnovnih Ljudskih Prava i Slobodi i njenih Protokola".

Istovremeno, pravo na pristup u javnim dokumentima je garantovano pravo članom 41 Ustava Republike Kosova, kao i Zakonom 03/L-215 za Pristup u Javnim Dokumentima, odnosno članom 12 (1.6).

Član 41 Ustava Republike Kosova garantuje da svaka osoba ima pravo pristupa u javnim dokumentima, ali ograničava pristup na dokumente koji bi prekršili privatnost. Ovo ograničenje se precizira i u Zakonu za Pristup u Javnim Dokumentima 12 (1.6), gde se kao izuzetak prava u dokumentima uključuju privatnost i drugi privatni i legalni interesi.

Mišljenje Agencije je da fakture ne sadrže podatke koje su (prema članu 2 Zakona 03/L-172 za Zaštitu Ličnih Podataka) lični podaci. Ovi podaci su vezani sa načinom života viših državnih službenika i to se može identifikovati preko tih podataka. Viši državni službenici su fokus ovih podataka i objavljenje faktura direktno utiče na njihovu privatnost, njihov lični i profesionalni kapacitet. Objavljivanje faktura, zbog osetljivosti informacija koje sadrže, prekršile bi privatnost viših državnih službenika. Objavljivanje tih podataka bilo bi u suprotnosti sa članom 36 i 41 (2) Ustava Republike Kosova, sa članom 12 (1.6) Zakona 03/L-215 o Pristupu na Službena Dokumenta, sa članom 3 (1), članom 5 (1.1), članom 7 (1), članom 9 (2) i članom 10 (2) Zakona 03/L-172 za Zaštitu Ličnih Podataka.

Agencija prizna da ima zakoniti interes da se objavljuju informacije u vezi sa korišćenjem javnog novca od strane viših državnih službenika. Interes za objavljivanje tih podataka treba biti uravnotežen prema zaštiti privatnosti i ličnih podataka, jer fakture mogu sadržiti osetljive lične podatke, kao i lične podatke trećih lica.

Lični podatak je svaka informacija u vezi sa identifikovanog ili identifikujućeg fizičkog lica (objekat podatka); identifikujuće lice je lice koje se može identifikovati direktno ili indirektno, posebno na osnovu identifikacionog broja ili jednog ili više identifikacionih faktora za njegov ili njen fizički, psihološki, mentalni, ekonomski, kulturni ili socijalni identitet.

Podaci koji omogućavaju identifikaciju lica mogu biti:

- Podaci o njemu/njoj;
- Podaci u vezi njega/nje;
- Podaci bitni za njega/nju;
- Podaci koji imaju fokus na njega/nju;
- Podaci koji mogu imati bilo koji utisak u vezi sa njim/njom.

Fakture sadrže lične podatke viših državnih službenika i podatke koji su direktno vezani sa njim. Takođe, ovi podaci mogu biti dovoljno bitni za njih, jer imaju kao fokus način života i njihovog rada, zato objavljivanje tih podataka može uticati na njihov privatni i profesionalni život.

Fakture hrane mogu sadržiti podatke koje mogu otkriti versku pripadnost, ili zdravstveno stanje službenika ili viših državnih službenika. Ovi podaci su osetljivi lični podaci i kao takvi, u okviru člana 7 Zakona 03/L-172 o Zaštiti Ličnih Podataka, klasifikuju se u cilju sprečavanja pristupa i neovlašćenog korišćenja. Fakture koje mogu sadržiti podatke od kojih se mogu otkriti osetljivi lični podaci su fakture dnevnih obroka viših državnih službenika. Ove fakture mogu sadržiti: vrstu hrane, vrstu pića konzumirana tokom službenih sastanka od kojih se može otkriti ili presuditi zdravstveno stanje i/ili versku pripadnost viših državnih službenika vezanih sa ovim fakturama.

Podaci u fakturi sadrže i lične podatke trećih lica. Objavljivanje ovih podataka je u suprotnosti sa članom 5 (1.1), i članom 10 (2) Zakona 03/L-172 za Zaštitu Ličnih Podataka, jer unapred, pre objavljivanja podataka, treća lica treba da daju njihovu saglasnost za obradu podataka i trebaju biti informisana u vezi sa primacem ili kategorijom podataka koje će se objavljivati.

Istovremeno, objavljivanje ličnih podataka trećim licama, može presuditi komercijalne interese nekog lica (*kompanije, javne institucije ili bilo kakvog legalnog entiteta*).

Podaci koji sadrže fakture, mogu služiti za statistička istraživanja ili druga istraživanja, kao i za profilizaciju lica, koja su u našem slučaju viši državni službenici. Obradivanje ovih podataka za statističke svrhe ili druga istraživanja moguće je samo ako se subjekat podataka unapred pismeno usaglasio u okviru člana 9 (2) Zakona 03/L-172 za Zaštitu Ličnih Podataka. Ovo podrazumeva *viši državni službenici (i druga lica) vezana sa fakturom treba da daju njihovu saglasnost za upotrebu podataka u statističke svrhe ili druga istraživanja*.

Takođe, analiziranje ovih podataka može predvideti preferencije, ponašanje ili stav, jednom rečju, da uradi profilizaciju viših državnih službenika, sa kojima je fakture vezana, koja je profilizacija zabranjena prema preporuci Evropske Komisije **CM/Rec (2010) 13**.

Podaci javnih lica, u principu, mogu se objavljivati i bez saglasnosti vezanog lica, ali objavljeni podaci ne smeju sadržiti osetljive podatke i podatke koje će ugroziti privatnost, standard koji je regulisan članom 8 i 10 (2) Evropske Konvencije za Zaštitu Ljudskih Prava i Sloboda.

Znajući javni interes, što se tiče znanja ili prava da se zna o korišćenju javnog novca, podaci iz fakture mogu se objavljivati izuzimajući ili anonimizirajući gore navedene podatke. U

nemogućnosti anonimiziranja, treba stvoriti jedan formular (ili jedan odgovarajući oblik) koji bi ponudio neophodnu transparentnost za rashod javnog novca.

Privatni život lica sa javnim funkcijama treba da se poštuje ako informacija ili podaci nemaju nikakvu bitnost za njihovu ulogu ili njihov javni život. Objavljivanje faktura prelazi svrhu zahteva za transparentnost javnih troškova i ugrožuje privatnost Premijera i Zamenicima Premijera.

Međutim, pristup u fakture troškova, koje sadrže lične podatke života osobe, može biti dozvoljen ako se smatra da ide u interes istraživačkih organa, sa namerom osvetljenja kriminalnih akata ili nezakonitog postupka.

Zakon za Zaštitu Ličnih Podataka može imati svoje izuzetke samo u vezi sa predmetima nacionalne bezbednosti, sprečavanjem istrage, otkrićem i gonjenju krivičnih dela, kao i povredu etike za posebne profesije.